

حکم فقهی و اخلاقی تعیین جنسیت فرزند چیست

گروه حوزه‌های علمیه — رئیس مرکز تخصصی حقوق و قضای اسلامی با بیان اینکه تعیین جنسیت قبل و بعد از بارداری غیراخلاقی نیست، گفت: این امر به لحاظ لمس و نظر، حرمت شرعی دارد وگرنه ذاتاً حرمت ندارد. همچنین اگر لمس و نظری در کار نباشد یا زن و شوهری که بچه‌دار نمی‌شوند به جهت اضطرار مراجعه کنند، ایراد شرعی ندارد.

به گزارش **ایکنا**، هفته گذشته بود که عباس افلاطونیان، مؤسس بزرگترین مرکز ناباروری خاورمیانه در یزد، در مصاحبه‌ای اقدام زوجین به تعیین جنسیت فرزندان به واسطه پزشکان را امری اشتباه و غیراخلاقی دانست.

وی با بیان اینکه مرکز ناباروری یزد در این مسئله به هیچ وجه اقدام نمی‌کند، اظهار کرد: نکاتی که گاهی برخی پزشکان برای زوجین تجویز و توصیه می‌کنند در واقع نوعی فریبکاری است و امکان تحقق ادعاهای آن‌ها یک تا دو درصد است.

این متخصص زنان و زایمان با تأکید بر اینکه باید فرهنگ عمومی جامعه ارتقا یابد، تأکید کرد: باید فرهنگ جامعه و پذیرش فرزند در هر جنسیتی ارتقا یابد. در این راستا و برای بررسی بیشتر ابعاد فقهی و اخلاقی این موضوع به سراغ یکی از استادان حوزه رفتیم که سال‌ها در زمینه مباحث فقهی تغییر جنسیت تلاش کرده و دو کتاب در این باره نوشته است.

حجت‌الاسلام والمسلمین محمدمهدی کریمی‌نیا، رئیس مرکز تخصصی حقوق و قضای اسلامی، در گفت‌وگو با **ایکنا**؛ در این باره گفت: بحث تعیین جنسیت دو مرحله دارد؛ بعد از بارداری و قبل از بارداری. اگر این کار بعد از بارداری باشد چنانچه کسی که سونوگرافی می‌کند همجنس باشد و نگاه و لمس عورت زن باردار صورت نگیرد، ایراد شرعی ندارد.

وی افزود: در این فرض سونوگرافی از سوی خانم انجام می‌شود و در صورت عدم لمس و نظر اشکالی ندارد، ولی اگر همین سونوگرافی از سوی مرد انجام شود اشکال شرعی دارد و حرام است. البته اگر ضرورتی در این کار باشد؛ یعنی مثلاً خانمی برای گرفتن سونوگرافی در یک شهر وجود نباشد و زن باردار مجبور باشد که نزد مرد برود در این صورت هم اشکالی ندارد.

رئیس مرکز تخصصی حقوق و قضای اسلامی با اشاره به تعیین جنسیت قبل از بارداری بیان کرد: در این صورت زن و مرد به پزشک مراجعه می‌کنند و می‌خواهند که باردار شوند؛ یعنی اسپرم را با تخمک ترکیب می‌کنند. در آزمایشگاه چند فرض در تولد فرزند وجود دارد؛ یعنی نوع جنسیت و برخی ویژگی‌های او مانند رنگ مو، قد بلند و ... نیز تعیین می‌شود و زوجین آن را انتخاب می‌کنند که ظاهراً در کشورهای پیشرفته تا 90 درصد هم جواب گرفته می‌شود.

لمس و نظر؛ دلیل حرمت

وی ادامه داد: این روش در کانادا مرسوم و ده سالی است که در ایران هم انجام می‌شود؛ به لحاظ فقهی در این موارد چون ترکیب و تولید تخم همراه با لمس و نگاه به نامحرم است، ایراد شرعی دارد، ولی اگر زن و شوهری مثلاً 20 سال است که بچه‌دار نمی‌شوند و برای بچه‌دار شدن مراجعه می‌کنند، چون بحث اضطرار و ضرورت در میان است ایراد شرعی ندارد، اما در شرایط عادی از لحاظ فقهی حرام است.

این استاد و پژوهشگر حوزه علمیه در پاسخ به این سؤال که آیا این کار اخلاقی است یا نه اظهار کرد: اخلاق حوزه دیگری است و فقه جواز یا عدم جواز را مطرح می‌کند، ولی به بحث اخلاق نمی‌پردازد. حتی اگر تعیین جنسیت قبل و بعد از بارداری مستلزم لمس و نگاه نباشد، ایراد فقهی نیز ندارد و غیراخلاقی هم نخواهد بود. معتقدم این مسئله از لحاظ اخلاقی مبهم است؛ یعنی چه مشکلی ایجاد می‌کند که بخواهیم آن را غیراخلاقی بدانیم؟ زیرا هیچ نوع بحث غیراخلاقی مانند دروغ و حرام در این فرایند رخ نمی‌دهد.

تغییر و تعیین جنسیت، تغییر خلقت نیست

وی با اشاره به مقوله تغییر جنسیت و با بیان اینکه تعیین جنسیت و تغییر جنسیت مصداق تغییر در خلقت الهی نیست، تأکید کرد: آیه شریفه «وَلَا ضَلَّ لَهُمْ وَلَا مَنِّيَّهُمْ وَلَا مَرْنَهُمْ فَلْيُبْتِئِكُنَّ آذَانَ الْأَنْعَامِ وَلَا مَرْنَهُمْ فَلْيَغَيِّرُنَّ خَلْقَ اللَّهِ ...» و سخت گمراهشان کنم و به آرزو درافکنم و دستور دهم تا گوش حیوانات را ببرند و امر کنم تا خلقت خدا را تغییر دهند...» (نساء/119)؛ در مذمت تغییر خلقت الهی بیان شده است و به واسطه تعیین و تغییر جنسیت این مسئله رخ نمی‌دهد، ولی اگر انسان به حیوان تبدیل شود و صفات انسانی تغییر کند، مصداق تغییر خلقت خواهد بود.

رئیس مرکز تخصصی حقوق و قضای اسلامی ادامه داد: تغییر جنسیت گاهی برای افراد عادی که مشکل روحی و جسمی ندارند پیش می‌آید؛ مثلاً کسی برای فرار از سربازی اقدام به این کار می‌کند یا خانواده‌ای چند فرزند دختر داشته و می‌خواهد فرزند پسری هم داشته باشد و به این کار دست می‌زند که در این صورت چون بحث ضرورت روحی و جسمی مطرح نیست، تغییر جنسیت حرام است و مهم‌ترین دلیل آن هم لمس و نظر به عورت است.

وی با بیان اینکه گاهی تغییر جنسیت به منظور کشف جنسیت انجام می‌شود، اظهار کرد: ممکن است فردی ظاهراً دختر باشد ولی اجزای مردانه در حفره شکمی او مخفی باشد. در این صورت عمل جراحی شده و اندام تناسلی او ظاهر می‌شود که هیچ ایرادی ندارد؛ زیرا فرد تکلیفش با جنسیتش روشن می‌شود.

حکم افراد خنثی

کریمی‌نیا در ادامه بیان کرد: گاهی تغییر جنسیت در مورد افراد خنثی رخ می‌دهد که هم اندام مردانه و هم زنانه دارند و 50 درصد مرد و 50 درصد زن هستند. این افراد چون اختلالات و مشکلات فراوانی دارند، باید به پزشک مراجعه و اندام تناسلی زائد را حذف کنند؛ در این صورت می‌توانند تغییر جنسیت بدهند و صددرصد به یک جنس دیگر تبدیل شوند که این مورد هم از لحاظ شرعی هیچ اشکالی ندارد.

وی تأکید کرد: برخی فقهای معاصر مانند مرحوم امام خمینی(ره) و میرزاجواد تبریزی و آیت‌الله مکارم معتقدند در خنثای مشکل، واجب است که تغییر جنسیت

صورت بگیرد تا فرد زن و مرد بودنش روشن شود و احکام مربوط به خود را دنبال کند تا از مشکلات روحی، روانی و جسمی خلاص شود.

حکم فقهی ترنس‌ها

رئیس مرکز تخصصی حقوق و قضای اسلامی به گروه دیگری به نام افراد ترنس اشاره کرد و گفت: این افراد مردانی هستند که مشکل جسمی ندارند ولی خود را از لحاظ روحی زن می‌دانند و برعکس، یعنی وضع جسم و روح هماهنگ نیست؛ در این زمینه میان فقها اختلاف نظر زیادی وجود دارد؛ کسانی مانند امام، مقام معظم رهبری، موسوی اردبیلی، نوری همدانی و خرازی معتقدند که عمل جراحی در این مسائل اشکالی ندارد، ولی عده‌ای دیگر از مراجع می‌گویند که جراحی ایراد شرعی دارد.

انتهای پیام